

Szakmai beszámoló

Nagy örömünkre szolgált, hogy iskolánk, a Dunaharaszti Hunyadi János Német Nemzetiségi Általános Iskola, már 8. alkalommal is elnyerte a Határtalanul! program hetedikeseeknek szóló pályázatát, így a 2024/25-ös tanévben a 7.a és 7.b osztályunk számára is meg tudtuk szervezni az Irány Délvidék címet viselő programsorozatunkat. Úticélunk idén is Szerbia és Horvátország volt. Pedagóguskísérőink voltak Nyári Ildikó Annamária, Balázs Ferenc osztályfőnökök, Kovács Ilona, továbbá Dr. Maruzsa Zoltán Viktor, aki kísérő szülőként vett részt a kiránduláson.

Az előkészítő órát Dr. Maruzsa Zoltán 2025. április 28-án tartotta iskolánk tornatermében, mely során előadást tartott az összes utazó diáknak (mindkét turnus számára) a szerbiai utunk állomáshelyeiről, az állomáshelyek történelmi eseményeiről, és történelmi jelentőségükről.

1. nap 2025.05.14.

2025. május 14-én reggel nagy izgalommal gyülekeztünk az indulási helyen, ahol minden tanuló és kísérő megkapta a „Határtalanul” logóval és iskolánk logójával ellátott hátizsákot, tele az útravalóval (szendvics, apró pogácsa, édes és sós keksz, mogyoró, ásványvíz, tea, üdítő, stb volt a hátizsákban), valamint a szintén „Határtalanul” logóval ellátott baseball sapkákat. Dunaharasztiából 7 órakor indultunk a várva várt útra. Az utazás alatt végig jó hangulat uralkodott az autóbuszban. Első úticélként Újvidékre mentünk, itt találkoztunk Kiss Gyula úrral, aki végig kísért minket a délelőtti programokon, érdekességeket és történeteket mesélt a Vajdaságban élő magyarokról.

Város látogatásunk során először a péterváradai erődöt látogattuk meg, amely a balkáni hadiút egyik legjelentősebb erődítménye volt. Ott izgalmas előadást hallgattunk meg az erőd történetéről. Sétáltunk a várban, megtekintettük a vármúzeumban a néprajzi gyűjteményt, az időszakos kiállítást, ezután a katakombákban tettünk sejtelmes túrát. Az erőd megtekintésének befejezéséeként a vár körüli sétányon gyönyörködtünk a Dunában, és nagyon sok képet készítettünk a páratlan panorámáról.

Város látogatásunk során először a péterváradai erődöt látogattuk meg, amely a balkáni hadiút egyik legjelentősebb erődítménye volt. Ott izgalmas előadást hallgattunk meg az erőd történetéről. Sétáltunk a várban, megtekintettük a vármúzeumban a néprajzi gyűjteményt, az időszakos kiállítást, ezután a katakombákban tettünk sejtelmes túrát.

Az erőd megtekintésének befejezéséeként a vár körüli sétányon gyönyörködtünk a Dunában, és nagyon sok képet készítettünk a páratlan panorámáról.

Következő úticélunk a belváros volt. Sétáltunk a Duna utcán és a Duna-parkban, majd utunk a Szabadság térre vezetett, majd megtekintettük a Városházát, itt Madarász Áron segéd polgármester köszöntötte a csoportot, majd Kiss Gyulával közösen tartottak történelmi ismertetőt. Sétánk befejezéseként az Ortodox templomot és a Mária Neve Katedrálisát néztük meg.

Innen Bács várához utaztunk, amelyet Rákóczi fejedelem csapatai felgyújtottak 1704-ben, de nem tudták elfoglalni. Bács vára Bács vármegye székhelye volt, amelyet Szent István hozott létre. Ezeket az információkat szintén dr. Maruzsa Zoltántól hallgathatták végig a gyerekek, továbbá a vár előtt található információs tábláról tájékozódhattak. Ezután lelkes csapatunk boldogan hódította meg a várfalakat és a tornyot. Mesés kép környezetben, ódon várrom árnyékában szinte visszarepültünk a múltba.

A napi programtervet teljesítve indultunk Zombor városába a szálláshelyünkre, a Magyar Polgári Kaszinóba. Finom vacsorával, baráti szeretettel fogadtak bennünket a kaszinó vezetői és dolgozói. A sűrű program ellenére is nehezen tértünk nyugovóra, sok volt az élmény, amit meg kellett osztanunk a szobatársakkal.

2. nap 2025.05.15.

A második napi programunk is nagyon színesnek ígérkezett. Reggeli után városnézésre indultunk Zomborban. Sétáltunk a belvárosban, gyönyörködtünk a korabeli épületek szépségében,

majd megérkeztünk a Megyeházához. Ott már vártak minket. Bejártuk az épületet, majd a díszteremben előadást hallgattunk meg a város történetéről és megtekintettük a Zentai csata című 28 négyzetméteres óriásfestményt, amelyet Eisenhut Ferenc alkotott a millenniumi kiállításra, valamint érdeklődéssel hallgattuk meg a festmény Megyeházába szállításának történetét. A zentai csatában, 1697. szeptember 11-én Savoyai Jenő herceg vezetésével, a szövetséges keresztény sereg győzelmet aratott Elmas Mehmed nagyvezír által vezetett török seregen. Jelen volt II. Musztafa szultán is. Az alkotást 1896-ban mutatták be Pesten, 1898-tól a zombori megyeháza falát ékesíti. A vászonra festett műredek hét méter széles és négy méter magas, azaz 28 négyzetméter felületű. A kerete fél méter széles, faragott, aranyozott. Ez a festmény a régió legnagyobb méretű olajfestménye. A festményt Bács-Bodrog vármegye rendelte meg 1895-ben és 12.000,- Ft-ot fizetett érte. A műredek a Dunán szállították Pesttől Zomborig, majd fogatosok vitték

a Megyeházáig. A kép viszont nem fért be az ajtón, sem az ablakon, ezért a díszterem erkély felőli bejáratát kellett megbontani, hogy bevihessék a terembe. 120 éve van ezen a helyen ez a remekmű.

Innen a kéttornyú Szent István templomba mentünk, ahol láthattuk a csodálatos szobrokat, vitrázsokat és freskókat. A templom 1860 és 1901 között épült neoromán stílusban, 1902-ben szentelték fel, majd a rendházat, amelyet a templom déli falánál emeltek 1905-ben adták át a karmelitáknak. Különleges volt számunkra, hogy az oltárt Árpád-házi szentek ábrázolásai díszítik. Láthattuk a 3 manuális és 47 regiszteres orgonát, amely az egykori Jugoszláv Királyságban a harmadik legnagyobb volt.

Következő állomásunk a Karmelita kolostor volt. A rendház alapkövét 1904-ben rakták le, és 1904 decemberében a templomot és a rendházat a karmeliták tulajdonába helyezték. A zombori karmeliták a Magyar Sarutlan Karmelita Rend harmadik legnagyobb rendházában éltek és dolgoztak. A rendtartományok az egyházi feladatokat felosztották egymás között, Zombor fő feladata a teológiai képzés volt. A mai napig lakik a kolostorban egy szerzetes.

A kolostortól a Belvárosi templomba sétáltunk, itt is gyönyörködtünk a pazar díszítésben, a freskókban a gazdagon díszített szent szobrokból. Megtekintettük a szerb templomot is, itt tudtuk meg, hogy régen csak a férfiak ülhetek le a templomokban, a nőknek állniuk kellett.

Utunk következő állomása a Sváb Múzeum volt. Itt Cselenák Kornél vendéglátónk bemutatása alapján megismerkedhettünk a korabeli szakmákkal és eszközeikkel, a hagyományos konyha szinte ugyanúgy nézett ki, mint a hagyományos régi magyar konyhák. A gyerekek közül sokan mondták is, hogy ugyanilyen volt a dédmamájuknak. Megnéztük a szakmai minősítő papírokat, a mestervizsga okleveleket, a cipész, a fafaragó, a varró szakma

és a földműves szakma eszközeit. Ezután egy másik teremben II. világháborús fegyvereket és eseményeket megörökítő fotókat tekintettük meg. A tartalmas délelőtti programot a Magyar Polgári Kaszinóban egy finom ebéddel zártuk, a tartalmas leves és a tányéroknál nagyobb bécsi szeletek után megkóstolhattunk egy helyi ételkülönlegességet is a csevapcsicsát.

Ebéd után azonnal indultunk autóbusszal Szabadkára. Miután megérkeztünk, Szabadkán Búzás Brigitta volt az idegenvezetőnk. A hosszú sétánk során megnéztük a Főteret, a gyönyörű szecessziós épületeket a Belvárosban.

Utunk első kulturális épülete a szabadkai Városháza volt, ott is a város legmagasabb kilátópontja a városháza tornya, innen beláthattuk az egész várost, és magasból gyönyörködhettünk a csodálatos épületekben. A toronyban tett kitérőnk után a már messziről látott hatalmas épületet, a csodaszép Zsolnay tetőfedő díszítő cserepekkel díszített

épületet vettük tüzetesebben szemügyre. Szabadka központjában a szecessziós épület a díszes építészetével a város meghatározója lett. 1908 és 1910 között épült. Közel 6.000 négyzetméter területen

16.000 négyzetméter használható felülettel, 76 méter magas toronnyal rendelkeznek. Sok apró részlet, a bútorok, a folyosók falfestése, az ablakok, a különböző művészeti ágak - építészet, iparművészet, festészet – összefonódása tette igazán emlékezetessé a látogatásunkat. A szecessziós díszítést a magyar népművészet romantikus értelmezésével gazdagították, a stilizált virágok mintáival és a kerámiából, ill. kovácsoltvasból készült

virágdíszekkel. Az emeletre márványlépcsők vezetnek, itt a gyönyörű díszteremben kerül sor a képviselő testület üléseire, klasszikus zenei koncertekre, esküvőkre, fontos összejövetelekre. 16 csodálatos színes ólomüveg ablaka rendkívüli látványt nyújtott.

Az épületben található a Városi Közigazgatási Hivatal, a városi hivatalok, a történelmi archívum, bankok.

Szintén Zsolnay porcelán csempeburkolatot kapott az intézmény bejárata előtti téren található gyönyörű, mélykék színű szökőkút is..

Következő állomásunk a Zsinagóga volt. Az idegenvezetőnő előadásából tudtuk meg, hogy Szeged pályázatot írt ki a Zsinagóga megépítésére. Komor Marcell és Jakab Dezső tervei második helyen végeztek a pályázaton, így a városiak örömeire Szabadka átvette a munkát, így Európa egyik legszebb zsinagógája kapott helyet Szabadkán. 1902-ben épült. Lépcsőzetes, fiókkal ellátott padsorokkal, ami

egyedülálló Európában, továbbá a magyar szecesszió jegyeit képviseli az épület. Megcsodáltuk a virágos dekorációkat, páva, tulipán, rózsza díszítőelemeket, amelyek a homlokzaton és az ólomüvegeken is megtalálhatók. Cserepei a pécsi Zsolnay Porcelángyárban készültek. A földszint 850 férfinak, a galéria 550 nőnek adott helyet a szertartások alatt.

Megcsodálhattuk kívülről a Raichle palotát. Kísérőnk előadásából megtudhattuk, hogy Raichle Ferenc építész építtette 1904-ben. 1970-től a város képzőművészeti galériája működik az épületben. Középső része ívelt kialakítású, Zsolnay-kerámiába foglalt kalotaszegi motívumokkal díszített fülke. Hatalmas, szív-motívumokkal ellátott vaskapuja van. Részletgazdag díszítésű, pompás építmény. Mellette a parkot, ahol az előadást hallgattuk, a palotát tervező egykori tulajdonosról Raichle Ferencről nevezték el.

Innen tovább sétáltunk a sétáló-utcára a Korzóra. Itt egymás mellett nagyon sok patinás századfordulós épületet láttunk. Többek között a Szent Teréz Székesegyházat, mely 1773-tól 1797-ig épült, katolikus templom. Nagyon sok elegáns üzlet, bank és cukrászda teszi színesebbé a Korzót. Az egyik bank ajtaján a gyűjtögető szorgalmat a méh és kaptár szimbólum mutatja. Itt álltunk meg egy kis pihenőre, és megkóstoltuk az egyik szerb édességet, a plazmából készült fagyit. Az utca végén áll a Nemzeti Színház épülete. Elmesélték

nekünk, hogy a Ferencesek templomában található a Fekete Boldogasszony kápolna is, amelynek ereklyéje a Fekete Mária

kegykép. A történet alapján Heródes katonái elől úgy sikerült elrejtőznie Máriának a kis Jézussal, hogy cigányasszonynak öltözött. Ezt örökíti meg a kép.

Idegenvezetőnk igen részletesen és élvezetesen mesélte el Szabadka és azon belül a Városháza történelmét.

Szabadkai kirándulásunk után visszatértünk Zomborba, a szálláshelyünkre, ahol pihenőidőt kaptak a gyerekek, készülődtek a vacsora utáni gyermekdiszkóra. Ismét nagyon finom vacsorát kaptunk, igazi zombori halászlét és pizzát. Teljes létszámban vettünk részt a diszkóban, ahol megjelentek a zombori Testvériség-Egység Általános Iskola diákjai, hatalmas bulit rendeztünk. Voltak egyéni és csoportos táncolók a diszkó végén pedig kört alkotva, közösen elénekeltük az Ismerős arcok együttes Nélküled - című dalát, kicsit meghatódva,

hiszen másnap indultunk haza és igazából mindenki maradni szeretett volna.

Igazi meglepetés volt a gyerekek számára, hogy mielőtt nyugovóra tértek volna, éjjelkor vendéglátóinkkal elindultunk, hogy megkóstoljuk a szerb nemzeti süteményt a bureket. A legtöbb gyermeknek nagyon ízlett ez rétestésztához hasonló tésztából készült sós túrós sütemény. Jókedvűen, jóllakottan tértünk nyugovóra.

3. nap 2025.05.16.

Péntek reggel nem kellett korán kelni, így tudtunk kicsit pihenni, az előző esti buli után és a csomagolásra is jutott idő.

Elkezdődött a kirándulásunk utolsó napi programja. Reggeli után

kora délelőtt még volt időnk emléktárgyakat vásárolni. Az egyik utcában pont akkor volt virágkiállítás és kirakodóvásár. Itt szabadprogram keretén belül csoportosan indultunk nézelődni, vásárolni. A vásárlás befejeztével elindultunk szálláshelyünkhöz, és visszamenet közben ismét megkóstoltuk a

zombori fagyaltkülönlegességeket.

A vásárlás után kicsit szomorúan búcsúztunk vendéglátóinktól megköszönve a szívélyes vendéglátást, a mihamarabbi viszontlátás reményében. A hidegebédek átvétele után indultunk Bezdánba Kiss Csaba, paprikatermelőhöz. A tulajdonos nagy részletességgel mondta el, hogyan lesz a kis paprikamagból élénkpiros őrölt paprika, ami az asztalunkra kerül. A munkálatokhoz használatos gépeket, eszközök is megnézhettük, így betekintést nyerhettünk a kistermelő munkájába. Megkóstoltuk az üzemben termelt pirospaprikával készült termékeket.

A finom tízórai után folytattuk utunkat a II. világháborús emlékmúzeum megtekintésére. A múzeum emlékhelye a II. világháború egyik legnagyobb ütközetének. A gyerekek itt előadást hallgattak meg a múzeumi előadótól, megtekintették a falon elhelyezett térképen a csata lefolyását, a háborús események időbeni sorrendjét. Sokáig időztünk a kiállított fegyverek és az üvegszekrényekben elhelyezett katonai öltözékek előtt.

Az emlékmúzeum megtekintése után Horvátországba utaztunk, a Duna túlsópartjára, Kiskőszegre, a batinai emlékművet megtekinteni. Az emlékmű előtt Dr. Maruzsa Zoltán Viktor ismertette velünk a történelmi eseményeket. Megtudtuk, hogy a Vörös Hadsereg katonái és a partizán alakulatok heves harcok közepette itt keltek át a Dunán. A csata 1944. november 11-től november 30-ig tartott. Pár nap alatt a Vörös Hadsereg körülbelül 2000 katonája vesztette itt az

életét. Az emlékművet Antun Augustincic építette. Az obeliszk 27 méter magas, a tetején egy nyolc méter magas bronz Győzelemszobor van. Az emlékmű 1297 elesett katona maradványait őrzi. Az épület lábánál vésett csatajelenetek vannak.

Az emlékmű megtekintése után hazafelé indultunk, az úton végig beszélgettünk az elmúlt napokról, mutogattuk egymásnak az emlékebe vett tárgyakat. Dunaharasztra kicsivel 17 óra után gördült be az autóbuszunk.

A visszaérkezésünket követő héten, 2025. május 19-től folyamatosan zajlottak az értékelő órák, komplex feldolgozásban. Tanulóink a magyarórák keretében cikkeket írtak, önként vállalták 1-1 élménybeszámoló megírását. A cikkek megjelentek az iskola honlapján. Az iskola fő dekorációs falára pedig tablót készítettek mind a két turnusban részt vett osztályok tanulói, csoportmunkával az osztályfőnöki, rajz- és technikaórák alkalmával, az út során összegyűjtött brossúrákból, az általuk készített, kinyomtatott képekből, cikkekből válogattak, az anyagokat az út során érintett városok feltüntetésével helyezték el.

